

## INFORMATION SÄRSKILT FÖRORDNAD VÅRDNADSHAVARE

Det är tingsrätten som beslutar i frågor kring särskilt förordnad vårdnadshavare. Om inte tingsrätten bestämmer något annat blir barnets särskilt förordnade vårdnadshavare automatiskt också barnets förmyndare.

Överförmyndaren är den myndighet som utövar tillsyn över förmynderskapet och socialförvaltningen utövar tillsyn över vårdnaden. Denna information gäller därför enbart förmynderskapet. För att få mer information kring uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare behöver du kontakta socialförvaltningen i Ekerö kommun.

### *Skillnad mellan vårdnaden och förmynderskapet*

En särskilt förordnad vårdnadshavare (SFV) utses för att i föräldrarnas ställe ansvara för barnets personliga förhållanden tills dess att barnet fyllt 18 år. I uppdraget ingår exempelvis kontakt med skola/förskola, omsorg, sjukvård, myndigheter och att hjälpa till med den långsiktiga planeringen för barnets framtid.

Det finns ingen skyldighet för en särskilt förordnad vårdnadshavare att försörja barnet ekonomiskt eller ansvara för barnets dagliga omvårdnad. Barnet saknar arvsrätt efter en särskilt förordnad vårdnadshavare. En särskilt förordnad vårdnadshavare blir inte skadeståndsskyldig för barnets handlingar.

Förmynderskapet innebär ett ansvar för alla ekonomiska frågor rörande barnet. Här ingår bland annat att ansöka om barnbidrag och studiestöd från CSN, ta hand om eventuella tillgångar som barnet har, öppna bankkonto, underteckna ansökan om id-kort och bistå vid inköp av varor som inte täcks av barnets fickpengar. Enligt lag ska barns pengar ska i skälig omfattning användas för barnets uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. Resterande tillgångar ska placeras på ett tryggt sätt med skälig avkastning.<sup>1</sup>

### *Särskilt förordnad förmyndare*

Ditt uppdrag börjar samma dag som tingsrätten fattar beslut om att utse dig till särskilt förordnad vårdnadshavare (och förmyndare). Överförmyndaren skickar ett registerutdrag till dig som är din legitimation och som visar ditt uppdrag för barnet. Meddela så snart som möjligt viktiga aktörer kring barnet om ditt uppdrag genom att visa upp eller skicka in en kopia av ditt registerutdrag. Dessa kan exempelvis vara banker, Försäkringskassan/ Pensionsmyndigheten/ CSN, Skatteverket och socialförvaltningen.

---

<sup>1</sup> 12 kap 4 § föräldrabalken

Överförmyndaren

### ***Redovisning av uppdraget***

Som särskilt förordnad förmyndare är du redovisningsskyldig för ditt uppdrag. Redovisningshandlingarna skickar du in till överförmyndaren som därefter granskar dem. All redovisning lämnar du på heder och samvete.

Den första redovisningen du ska lämna in är en **förteckning**, där barnets tillgångar och skulder ska anges per tingsrättens beslutsdatum, dvs. dagen då ditt uppdrag startade. Den ska du lämna in inom två månader från tingsrättens beslut. Den behöver lämnas in oavsett om barnet har tillgångar/skulder eller inte.

Därefter ska du varje år (före den 1 mars) lämna in en **årsräkning** för föregående kalenderår. Årsräkningen är en sammanställning av barnets samtliga tillgångar, skulder, inkomster och utgifter.

När ditt uppdrag upphör ska du lämna in en **sluträkning** inom en månad. Sluträkningen ser likadan ut som årsräkningen men redovisningsperioden skiljer sig åt.

### ***Utred barnets ekonomi och försäkringsskydd***

Om du har efterträtt en annan särskilt förordnad förmyndare ska du börja med att kontakta denne för information och överlämning. Om du är barnets första särskilt förordnade förmyndare behöver du se om barnet själv kan berätta om sina eventuella tillgångar och var dessa i så fall finns. Om barnet inte vet något behöver du kontakta samtliga storbanker för att se om barnet har några tillgångar hos dem. I vissa fall finns uppgifter om konton hos Skatteverket. I vissa undantagsfall kan det finnas behov av att kontakta Kronofogden för uppgift om barnet har några skulder. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten kan lämna dig upplysningar om vilka stöd och ersättningar som barnet har, exempelvis barnpension. Om barnet är delägare i ett dödsbo ska du företräda barnet i dödsboet. Kontakta i så fall överförmyndaren för mer information.

Du bör också se över barnets försäkringsskydd av exempelvis olycksfallsförsäkring/försäkring för sjukdom. Kontakta försäkringsbolag för att kontrollera befintliga försäkringar och undersök det eventuella behovet av att teckna nya försäkringar som kan vara viktiga för barnet.

Överförmyndaren

### *Den löpande hanteringen av barnets ekonomi*

Du ska ordna så att banken spärrar alla barnets bank- och värdepapperskonton för uttag (överförmyndarspärr). Uttag kan du bara göra med överförmyndarens tillstånd. Om pengar behöver hållas tillgängliga för barnets uppehälle eller nytta i övrigt kan du behöva använda ett konto, transaktionskonto, som inte är överförmyndarspärtrat. Vid bedömning av lämpligt saldo på transaktionskontot tas hänsyn till barnets personliga förhållanden, familj, familjens övriga tillgångar och barnets tillgångar i övrigt.

Barnets inkomster och tillgångar ska hållas åtskilda från dina och andra personers ekonomi, exempelvis syskon. Sammanblandning är inte tillåten. Det är därför viktigt att alla handlingar och uppgifter om barnet förvaras på en separat plats, exempelvis i en egen pärm.

Du ska föra löpande räkenskaper över alla transaktioner som sker på barnets konton. Att fylla i dessa löpande under året i en kassabok eller ett Excelblad kan utgöra en bra grund för årsredovisningen, eftersom det ger en god och aktuell överblick över barnets ekonomi.

I viktiga frågor ska du alltid be om barnets synpunkter när det kan ske med hänsyn till barnets ålder och mognad.

### *Inkomster*

Om barnpension eller efterlevandestöd utbetalas behöver du se till att mottagarkontot är överförmyndarspärtrat och står i barnets namn. Om barnets inkomster behöver sättas in på ett ospärtrat transaktionskonto för att du ska kunna hantera löpande kostnader behöver du kontakta överförmyndaren om detta. Barnpensionen är avsedd att ersätta den del av försörjningen som den avlidna föräldern bidrog med för att bekosta exempelvis fritidsaktiviteter och inköp av kläder. Barnpensionen ska redovisas i årsräkningen till överförmyndaren.

Barnbidrag, försörjningsstöd eller underhållsstöd är ett direkt stöd till familjen där barnet bor och ingen inkomst för barnet och ska därför inte heller redovisas till överförmyndaren. Om barnbidraget betalas ut till dig och sedan överförs av dig till barnets konto blir detta en inkomst för barnet som ska redovisas till överförmyndaren.

**Viktigt om studiestöd från CSN**

Om barnet får studiestöd är detta kopplat till barnets närvaro i skolan. Vid ogiltig frånvaro har skolan en skyldighet att direkt informera dig om frånvaron. Om frånvaron är stor ska skolan också rapportera till CSN som kan komma att återkräva utbetalt studiestöd. CSNs återkrav riktas mot dig eftersom det är till dig som stödet betalas ut. Det är därför viktigt att du försäkrar dig om att rektorn *alltid* informerar dig vid ogiltig frånvaro och att du informerar barnet om konsekvenserna av frånvaron. Du behöver också spara delar av studiestödet för framtida återkrav.

***Utgifter***

Barnets medel ska i skäligen omfattning användas för *barnets* uppehälle, utbildning eller nytta i övrigt. Huvudregeln är att det är du som bestämmer hur barnets medel ska användas. Avseende medel som finns på överförmyndarspärret konto krävs att överförmyndaren samtycker till det tänkta ändamålet.

***Arvode till särskilt förordnad förmyndare för förmyndarskapsdelen<sup>2</sup>***

Du har rätt till ett skäligen arvode för ditt uppdrag som förmyndare och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade. Beslut om arvodet tas av överförmyndaren om förmyndaren begär arvode. Detta sker i samband med den årliga granskningen av din årsredovisning. Huvudregeln är att barnet ska betala för ditt arvode om tillräckliga medel finns för detta. Ersättning för din uppdragsdel som vårdnadshavare får du från socialförvaltningen.

***Ditt uppdrag upphör***

Ditt uppdrag upphör per automatik den dag barnet fyller 18 år. En särskilt förordnad förmyndare kan också entledigas av tingsrätten pga. olämplighet, exempelvis om hen gör sig skyldig till missbruk eller försummelse, kommer på ekonomiskt obestånd eller av någon annan orsak inte längre är lämplig som förmyndare. Spara handlingarna i uppdraget i tre år efter att du avslutade ditt uppdrag.<sup>3</sup>

<sup>2</sup> Observera att överförmyndaren i Ekerö kommun *inte* betalar arvode för uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare. Vid frågor kring detta vänligen kontakta socialförvaltningen i Ekerö kommun.

<sup>3</sup> Barnet har under denna tid möjlighet att väcka talan om ersättning för skada (skadestånd) som den särskilt förordnade förmyndaren har orsakat avsiktligt eller pga. vårdslöshet, 12 kap 14–15§§ föräldrabalken.



Överförmyndaren

***Kontaktuppgifter till Överförmyndaren i Ekerö kommun***

Du är alltid välkommen att kontakta oss på överförmyndarkansliet i Ekerö kommun om du vill ha mer information. Om du vill ringa har vi telefontid helgfria vardagar mellan kl. 9-11 på telefonnummer 08-124 57 150. Det går också bra att skriva eller mejla till oss.

Adress: Box 205, 178 23 Ekerö

Besök: Tappströmsvägen 2

Telefon direkt: 08-124 57 150 (vardagar kl. 9-11)

E-post: [of@ekero.se](mailto:of@ekero.se)

Hemsida: [www.ekero.se](http://www.ekero.se)

Överförmyndaren e-tjänster och blanketter hittar du på [Omsorg & hjälp \(ekero.se\)](http://Omsorg%20%26%20hjalp.ekero.se)  
Gå till vår hemsida, välj "e-tjänster & blanketter", därefter rutan "Omsorg och hjälp". Välj sen listen "God man och förvaltare".

*Senast uppdaterad 2023-05-09*